

Entre Catalunya i Espanya

Presidència d'un míting del Pacte Democràtic, durant les primeres eleccions legislatives. D'esquerra a dreta del lector, Josep Verde (PSC-RI), Jordi Pujol (CDC), Miquel Roca (CDC) i Ramon Trias (EDC)

El pròxim cap de setmana, 11, 12 i 13 de gener, se celebrarà al Palau de Congressos de Barcelona el VII Congrés de Convergència Democràtica de Catalunya. Sota el lema «Per una Catalunya per a tothom: abans, ara i sempre», 1.248 delegats d'arreu Catalunya, elegits d'acord amb criteris locals —20 militants, un delegat, n'és la proporció—, debatran les cinc ponències que centren els treballs del Congrés. Aquesta reunió té lloc en el desè aniversari de la fundació de Convergència, quan el partit nacionalista català està governant a Catalunya, després d'haver obtingut majoria absoluta en les darreres eleccions autonòmiques realitzades ara fa poc més de mig any. El seu secretari general, Jordi Pujol, és president de la Generalitat i líder carismàtic del partit. Miquel Roca, secretari general per delegació, és el cap de la Minoria Catalana al parlament de Madrid, i líder per aclamació del nouat Partido Reformista Democràtico; en aquest congrés, rebrà el suport de tot CDC. Per aconseguir un interlocutor vàlid, Convergència necessita Espanya.

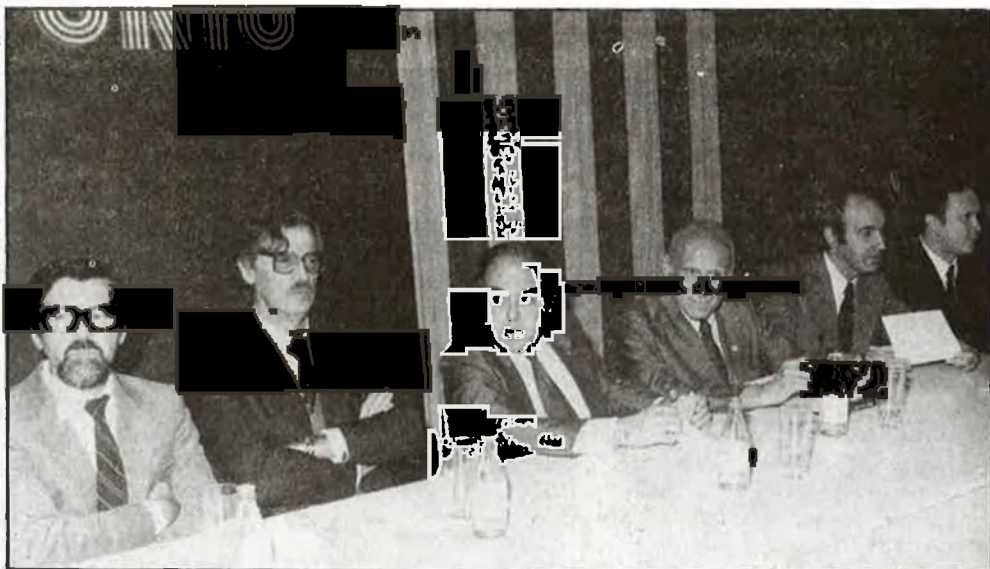
Vicent MARTÍ

«La principal raó de ser del nostre partit és el nacionalisme». Amb aquesta afirmació inequívoca s'enceta la ponència-estrella d'aquest VII Congrés de Convergència. El títol d'aquest primordial treball és «Una estratègia nacionalista per a la Catalunya de l'any 2000», i, segons tots els indicis, inclosa la primera persona del singular d'alguns paràgrafs, ha estat redactada pel mateix president Pujol.

Tampoc no calien lapsus d'escriptura per descobrir Pujol darrere de l'elaboració. El text és una breu síntesi dels trets ideològics més característics del pensament nacionalista que ha

anat forjant el líder català des dels anys 50, com és ara: a) la defensa de la identitat catalana, des d'una concepció personalista d'arrel catòlica; b) «un sentit constructiu, convivencial i afirmatiu» d'un catalanisme que ha d'impregnar tot Catalunya; c) la fidelitat a unes virtuts i uns valors bàsics, compatible amb un missatge de modernització i progrés; d) aquesta obertura Catalunya endins ha de ser complementada per una obertura de Catalunya enfora, una projecció cap a Espanya i Europa...

Tot i mantenir aquest canemàs central de la ideologia pujolista, absolutament hegemònica dins de CDC, la ponència aporta

En un acte de CiU. D'esquerra a dreta, Joaquim Maldonado (Partit Nacionalista del País Valencià), Irias, Pujol, Coll i Alentorn (UDC) i Miquel Roca

algunes novetats remarcables pel que fa a la concreció, el desenrotllament, o el canvi de les tradicionals formulacions del

partit. Així, i de bon tros, el punt que ha provocat major interès, inquietuds, expectatives entre la pròpia militància, i entre la

resta del ventall de forces polítiques, tant d'àmbit estatal com nacional, ha estat aquell on s'aborda com ha de ser «l'obertura a tota

Opinions al voltant del Congrés

Albert Alay, parlamentari i portaveu a les Corts Catalanes d'**Esquerra Republicana de Catalunya**.

«El projecte reformista engegat des de Catalunya no pot donar cap resultat positiu i rebaixa el nacionalisme de Convergència. És difícil que un català tinga èxit en aquesta mena de projecte polític, si no renuncia a la seua catalanitat. Com que Roca no ho farà, no crec que siga massa viable.

Certament, aquesta maniobra política pot hipotecar la imatge nacionalista de Convergència. Amb tot, no crec que aquest partit es deixi arrossegar per les exigències tan peremptòries de l'estat i perda els continguts nacionalistes, que en són la raó de ser.

És veritat que la Generalitat està passant per un cert trencacoll financer, i

això perquè quan vam negociar el nostre estatut no vam imposar el sistema de finançament per concert econòmic que tenen el País Basc i Navarra. Amb aquest model, són les mateixes comunitats les que cobren el impostos i cedeixen la part conviguda a Madrid. Amb el nostre, és el govern central qui els cobra i ens en dona la part que vol, sempre valorant a la baixa els acords. I així ens va. Cal canviar el sistema de finançació, és a dir, l'estatut.

Segueixo sent fortament reticent a la participació del meu partit en el govern de la Generalitat.»

Antoni Comas, portaveu de CiU a l'Ajuntament de Barcelona, president del comitè organitzador d'aquest VII Congrés de CDC.

«Allò que a tot l'estat

s'ha conegut com a operació Roca ha estat una iniciativa assumida per tot el Consell Nacional de CDC. Enfortir l'espai reformista i progressista, centrista, a tot l'estat és una necessitat política de Convergència, per tal de trobar interlocutors sensibles, de cara als nostres arguments. També, és, però, un reforçament de l'autonomia catalana i de la democràcia espanyola, que són indesitjables. Cal trencar el bipartidisme.

Un company meu de direcció ho ha dit: Som el partit progressista de Catalunya i som el partit que arrossega més societat civil darrere seu. Això són dades, la resta opinions.

Dir que la nostra imatge nacionalista pot quedar hipotecada o aigualida per haver impulsat l'aparició del PRD és tenir palla als ulls, o fer demagògia. Vo-

ler equiparar el que és un pacte entre dos partits sobirans, que abasten territoris distints, amb una situació on només hi ha un sol partit, el PSOE, són ganas de voler enganyar-se.

La participació de membres de l'executiva del PSC-PSOE en el Comitè Federal del PSOE demostra la seua tota dependència orgànica. No és aquest el nostre cas: ni nosaltres participem en els òrgans de direcció del PRD ni ells ho fan en les nostres. Nosaltres tenim grup parlamentari a les Corts espanyoles, i el PSC-PSOE, no. Més que dir que nosaltres estem hipotecats pel PRD, a Espanya, per desqualificar el PRD, és presentat com un producte català.

Si del debat del Congrés es desprengués la necessitat d'eliminar algun càrrec

la realitat espanyola i la voluntat, com a catalans, d'intervenir-hi a fons».

Un catalanisme amb vocació espanyola

La inexorabilitat d'intervenció a Espanya per part del nacionalisme català que representa CDC ha estat succintament explicada en una recent entrevista de Miquel Roca amb Vázquez Montalbán: «Un nacionalisme català tancat a la realitat espanyola faria molt de mal a Catalunya. Seria un nacionalisme autodestructiu. Es tracta de solucionar problemes d'identitat i posar en marxa projectes de futur que facen possible una nació catalana sense traumatismes

espanyols que puguen destruir-la una altra volta, quasi d'arrel, com va ocórrer el 1939». Tot plegat, conclou Roca, «hi ha realitats que s'imposen. L'Es-

tat espanyol és un fet real».

Tan real com propici a tota mena d'excessos dictatorials com, prudentment, ens recorda el diri-

gent reformista. D'aquesta tirada fatídica a les solucions de força naix, en gran part, la ja prompte secular pretensió del nacionalisme majoritari català d'endegar pel bon camí democràtic i europeu artefacte tan rebec i insurgent. Històricament, sense massa èxit, tot s'ha de dir. Ni el nacionalisme conservador de la Lliga, ni el nacionalisme dels republicans d'esquerra, a pesar de la seua voluntat d'intervenció a Madrid, no van saber o no van poder evitar el daltabaix del 36-39, com és notori. Ni el més modest del 24, és clar.

D'aquestes constatacions, no s'hi val deduir-ne mecànicament que una estratègia de no-

Antoni Comas, president del comitè organitzador del Congrés de CDC

o crear-ne un de nou, s'ampliaria la possibilitat de presentar candidatures. Aquest és un punt dirigit a aclarir el càrrec que ocuparà Roca Junyent.»

Miquel Sellarès, ex-cap de governació de la Generalitat de Catalunya, ex-militant de CDC.

«L'únic capital polític de Convergència és Pujol. CDC és Pujol. Sense el carisma del president, CDC es faria miques en molt poc temps. Pujol, que és un gran nacionalista, té tot el meu respecte, la meua admiració, però el seu partit és poc més que un bluf, guanya les eleccions que guanya: no és un partit arrelat en la societat catalana com ho està el PNB a Euskadi. I en una hipotètica, tot i que gens desitjable, desaparició de Pujol, ¿qui el podria substituir? ¿Un Roca cremadíssim, per a fer política a Catalunya després de la seua imatge tan estatalista? ¿Un Macià

Alavedra desqualificat davant de la vella guàrdia pujolista per la seua excessiva pressa? ¿Un Trias Fargas perdredor de les eleccions a l'Ajuntament de Barcelona? Cullell, el conseller Cullell, podria ser l'únic delfi amb possibilitats, però la seua limitació tècnica a la Conselleria li ho impedeix per ara. I, sempre, un partit fet a corre-cuita i débil.

En el Congrés tot és decidit, sense debat. I en un estat de desenvolupament nacional català se'n van, com a tasca política prioritària, a conquistar Espanya. ¡Déu n'hi do!

Mentre, s'han acceptat transferències sense diners, i ara la Generalitat està endeutada fins al coll, per haver fet coses vàlides com TV3, o té greus problemes per a pagar els seus fun-

cionaris o les obres encomanades. La política de «peix al cove», que tan famosa s'ha fet per a definir l'actitud de Convergència enfront de Madrid, ha anat a parar al punt que em va anunciar l'extendakari Garaikoetxea: «Més que de peix al cove, aquesta política esdevindrà una política de peix a l'aigua. Com està passant.»

Jaume Sobrequès, senador del PSC (PSC-PSOE).

L'operació reformista que impulsa Convergència és bona, saludable i necessària per a l'estabilitat democràtica. Ara, vaticine que aquest instrument polític, fàcilment controlable des de Catalunya, està condemnat a un fracàs estrepitós. I això perquè

els recels contra els catalans a tot l'estat és considerable. I Roca és massa català, encara. A més, el centre polític és exigü, ocupat com en gran part ho està pel meu partit. ¡Reformista i modernitzador, ja ho és el PSOE!

D'altra banda, l'impuls d'aquesta alternativa deixarà fora de joc aquells qui fins ara s'han dedicat a passar la vida fent doble joc, jugant al fariseisme polític. Mai no ha estat lícita l'acusació de sucursalisme contra el meu partit, que ha tingut costos enormes i concessions de vegades excessives per tal d'avortar qualsevol brot de llerrouxisme a Catalunya, però, des d'ara, aquesta acusació pecarà d'insentatesa política. Ara veurem quin convergent té la santa barra d'acusar-nos de sucursalistes. Un partit que en satel·litza un altre que té com a afiliat l'àrbitre Guruceta, de negra memòria per a tot culé o català.»

intervenció a Espanya, una política (para) independentista, fóra més adequada per evitar la ira estatalista, o per avançar més diligentment cap a la sobe­rania nacional. Potser sí, potser no.

De partit de pressió a partit de govern estatal

Siga com siga, el president Pujol, des de l'any 77, si més no, també abo­nava aquesta política d'intervenció i pactisme a Espanya: «És a dir, que la nostra política en aquesta cambra i en el país es basa­rà en un doble joc d'afir­mació catalana i de projec­ció, positiva i constructiva, sobre la resta de l'estat», assegurava davant el parla­ment espanyol. Això sí, exigia el manteniment d'una profunda indepen­

dència orgànica del seu partit respecte a les diver­ses forces polítiques que protagonitzaven l'acció del govern a Espanya. Aquest criteri va trobar el suport del VI Congrés de CDC. D'ací, la radical novetat de la ponència-marc d'aquest VII Congrés: «En aquest sentit, CDC es proposa ac­tuar en la política espanyo­la, impulsant i ajudant a construir una opció que, des d'un plantejament de llibertat, modernitat, progrés i respecte al fet autonòmic, pugui obrir no­ves possibilitats i noves perspectives al desenvolupament polític, social i autonòmic d'Espanya».

En altres paraules, CDC travessa la frontera, deixant de ser un partit-pressió sobre el govern espanyol, i esdevé un partit que pretén governar (direc­

tament o indirecta, sempre en coalició) també a l'estat. Així, Convergència s'embarca oficialment en l'aventura política de crear un partit espanyol de característiques centristes com les seues, que limita l'actuació a allò que no siga Esukadi ni Catalunya, que manté un nexa, un pacte amb ell, però que són dos organitzacions dis­tintes, tot i compartir un líder comú. Al capdavant, doncs, el VII Congrés donarà el vist-i-plau definitiu a Miquel Roca per tal d'encapçalar, sense ser-ne membre, el Partido Reformista.

Riscs i dificultats

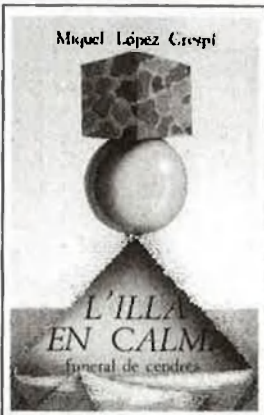
Tot amb tot, Pujol no s'ha estat d'assenyalar da­vant les bases convergents els innegables riscos que comporta un projecte

polític necessari però vidriós, difícil. Ni pu­jol, ni la militància de CDC, àmpliament pujolista, no semblen ser uns en­thusiastes de la maniobra, però ballaran sense reser­ves la dansa presentada com d'interès nacional. I, l'abast del qualificatiu, que el pose cadascú.

El projecte reformista és necessari, com ja hem escrit, per tractar de seguir tranquil·litzant aparells de l'estat fàcilment intran­quil·litzables. Convençut com està, Pujol, del fet que continua sent certa la màxima de la transició que deia: «No és possible la de­mocràcia sense l'autono­mia (de Catalunya). No és possible l'autonomia (de Catalunya) sense democrà­cia». També és necessari, perquè cal rompre la dialèctica bipartidista que

PUBLICACIONS DE L'AJUNTAMENT DE L'ALCÚDIA (PAÍS VALENCIÀ)

COL·LECCIÓ PREMIS LITERARIS DE L'ALCÚDIA

«L'ILLA EN CALMA és un recull de contes de l'escriptor mallorquí Miquel López Crespí. El qual, amb el recurs del món­lleg interior, i també amb l'estructura i les claus narratives de la rondalla, i amb un llenguatge fresc, àgil, orlat de mallorquinismes, ens parla d'un món actual mitjançant uns personatges angoixats, desencantats, o corat­josos.»

Ricard Blasco Laguna
ESTUDIS SOBRE LA LITERATURA DEL PAÍS VALENCIÀ (1859-1936)

«Aquest llibre aplega un conjunt de treballs de Ricard Blasco Laguna, de molta diversa índole i intencions, que abracen des de la simbòlica data de 1859, en què es restaura la festa de la Gaia Ciència a València i a Barcelona, fins a 1936, any en què, amb l'esclafit de la guerra civil espanyola, s'entronca un moment esperançador per a la literatura catalana al País Valencià. El volum presenta, tanmateix, tres parts ben diferenciades:

- Les lletres valencianes de la Renaixença a la primera Dictadura (1859-1923).
- Dels límits i de la densitat de la Reinanxena. Sobre Llorente, el llorentinisme i la seua projecció paracrònica. A propòsit dels poetes modernistes valencians. Les primeres passes de la «generació de 1930»: un debat sobre el teatre valencià al temps de la Guerra Europea.
- El teatre valencià durant el decenni 1926-1936: la polèmica per un teatre d'art.

DISTRIBUCIÓ DELS LLIBRES

Comissió de Cultura
Ajuntament de l'Alcúdia
L'ALCÚDIA (València)

LIBRERIES

VALENCIA	Fontanar Llavors Malvarrosa Tirant la Blanc Tres i Quatre
VALENCIA	La Traca
BENIMACLET	El Cudol
VALENCIA	Centre
ORRIOLS TORREFEL	Gineval Gimeno Arlequí
VALENCIA	Moixeranga Moderna
CIUTAT JARDÍ	Xúquer
L'ALCÚDIA	Can Ballester 3 i Retlla Concret Llibres Llibres Mallorca
ALGEMESÍ	La Fona
ALGINET	La Bastida
ALZIRA	Moixeranga
BARCELONA	Sant Pere
CASTELLÓ	Batafocs
GANDIA	La Costera
MALLORCA	
OLIVA	
ONTINYENT	
PAIORTA	
SUECA	
TORRENT	
XÀTIVA	

amenança els continguts de l'autonomia catalana, atesos el caràcter i la vocació estatalista i centralista, tant de Coalició Popular com del PSOE. L'escanyament financer al qual sotmet el govern espanyol al govern de la Generalitat els darrers temps n'és l'indicador a bastament. La revisió de l'Estatut en aquest aspecte és el punt principal de la ponència econòmica. No és descartable que l'afer Banca Catalana siga un element coadjuvant de la necessitat de l'operació reformista.

Les dificultats que Roca hi trobarà, així mateix, seran múltiples i variades. Començant per un espai polític de centre envaït per un PSOE tan enscorat a la dreta que ja afirma que el centre és ell. I per una Coalició Popular, que, a través del PDP d'Alzaga, intenta fer peu en aquest terreny màgic que permet governar a qui el conquista. Amb tot, serà més fàcil que el PDP abandone Fraga abans de les eleccions i es presente unit amb el PRD, reproduint l'esquema de Catalunya entre CiU, que el PRD pacte abans de les eleccions amb els populars.

La previsible, tot i que minvada, majoria absoluta que les enquestes anuncien per al PSOE l'any 86 fa impensable la participació de les minories nacionalistes i centristes en cap combinació de govern. El PRD, encara que sure electoralment en els pròxims comicis, que no és clar, és un projecte, com a molt prompte, de l'any 1990.

Reïxca, o no, l'operació reformista, ja des d'ara, Convergència veurà hipotecada la seua imatge nacionalista per aquesta intensificació del seu pactisme amb les forces polítiques espanyoles. Si damunt fracassa...

Biografia d'un partit

Una trajectòria ascendent

El 15 de novembre passat féu deu anys que, sota la cobertura de socis del Club de Futbol Barcelona, es reuniren al monestir de Montserrat representants de diversos grups polítics,

J.F.

tegrants, tret d'Unió Democràtica, que volgué mantenir la independència i, per tant, va continuar com a partit a banda, tot i que, per la proximitat de les seues posicions, el mateix comunicat d'UDC anunciant-ne la separació

A les primeres eleccions democràtiques, pel juny d'aquell any, CDC es presentà en coalició amb Esquerra Democràtica de Catalunya (un petit grup liderat per Ramon Trias Fargas), el Front Nacional de Catalunya i el Partit Socialista de Catalunya —Reagrupament, procedent del grup de Josep Pallach—. El Pacte Democràtic per Catalunya, nom de la coalició, va traure 11 parlamentaris, contra 15 de Socialistes de

Pujol és un home d'indubtable carisma popular a Catalunya

per tal de crear un nou partit, el que prendria el nom de Convergència Democràtica de Catalunya. Hi havia els Grups d'Acció al Servei de Catalunya (GASC), coordinats per Jordi Pujol, diversos professionals que giraven entorn de Miquel Roca i Junyent, els grups obrers de Josep Castano i de mossén Lluís Carreras i, finalment, un partit històric, el demòcrata-cristià Unió Democràtica de Catalunya (UDC).

A la primavera de 1976, Convergència accelera el procés de constitució, amb la consegüent dissolució d'alguns dels grups in-

preconitzava també un pacte entre les dues formacions. El pacte, però, tardaria dos anys a produir-se.

El 28 de març del 1976 se celebrà la tercera Conferència de CDC, que marca la constitució formal com a partit. Pujol va ser-ne elegit secretari general, i Miquel Roca, secretari general adjunt.

Durant aquest període, no deixà d'haver-hi tensions entre els grups representants pels dos secretaris generals. Les dues tendències isqueren ben representades en el IV Congrés, realitzat a Barcelona al gener de 1977.

Catalunya, 9 d'UCD, 8 del PSUC, 2 d'Unió del Centre i la Democràcia Cristiana de Catalunya, 1 d'AP i 1 d'Esquerra de Catalunya.

El manifest del V Congrés (abril 1978) recollia la voluntat de CDC de vertebrar políticament el centresquerra, si bé les diferències entre les posicions distintes (Pujol i Roca) es mantenien, més estimulades pel creixement numèric del partit, fruit de la victòria electoral.

Per la seua banda, el PSC-Reagrupament anà acostant-se cap als grups